

Goethe als Països Catalans

Visat núm. 2

(octubre 2006)

per Miquel Desclot

Malgrat que l'obra de Goethe va començar a circular pels Països Catalans a començament del segle XIX, no va ser fins gairebé cent anys després, quan el Modernisme va decidir enriquir el terreny guanyat per la Renaixença tot incorporant-hi la gran literatura universal, que Goethe va començar a parlar català.

A partir d'aquell moment (la darrera dècada del segle XIX) i fins al final de la Guerra Civil, Goethe no només es va convertir en un dels grans mestres de la vida intel·lectual catalana sinó que també va ser traduït amb assiduïtat per figures de primera i segona categoria del nostre àmbit literari. El 1932, coincidint amb el centenari de la mort del poeta, la Generalitat fins i tot va arribar a publicar un volum amb una selecció de traduccions de l'obra de Goethe per a les escoles locals.

Des que va començar a traduir *Elegies romanes*, el 1889, Joan Maragall no va parar mai de traduir Goethe per dur-lo al teatre o per tal que fos cantat. Un any després de la mort de Maragall, l'Editorial Gili va poder publicar un volum de més de tres-centes pàgines amb les seves traduccions de Goethe, que incloïen textos tan importants com *Ifigènia a Tàurida*, extractes de *Faust*, alguns poemes lírics i reflexions. D'altra banda, el 1906, un home més jove, Jeroni Zanné, va publicar la seva versió dels disset sonets a *Wilhelmine Herzlieb*.

Després de la mort de Maragall i de la «fugida» de Zanné, la incorporació de l'obra de Goethe en l'àmbit català va quedar per a la generació posterior: Eugeni d'Ors va traduir les *Converses* (1904), Josep Lleonart va demostrar ser un digne successor del seu oncle, Joan Maragall, amb versions ambicioses de *Torquato Tasso* (1908), *Herman i Dorotea* (1918) i les dues parts de *Faust* (1938), entre d'altres. Manuel Raventós va traduir *Goetz de Berlichingen* (1920) i Joan Alavedra *Les desventures del jove Werther* (1929). El modernista Joaquim Pena també hi va contribuir amb *Egmont* (1937).

Després de la guerra, va passar molt de temps abans no s'emprenguessin més traduccions de Goethe, fins que van aparèixer, el 1982 i el 1984, els volums antològics *J. W. Goethe en els seus millors escrits*, editat per Miquel Arimany, i *Antologia de la poesia alemanya*, a càrrec de Feliu Formosa. A partir d'aquell moment, van començar a aparèixer de manera regular traduccions acurades: *Wilhelm Meister* (Josep Murgades, 1985), *Les afinitats selectives* (Carme Gala, 1991), *Màximes i reflexions* (Gustau Muñoz, 1992), *Converses amb Eckermann* (Jaume Bofill i Ferro, 1994) i *Viatge a Itàlia* (Rafael M. Bofill, 1996). L'any 2000 es va publicar una antologia de les millors versions catalanes de la poesia lírica de Goethe, fetes per Joan Maragall.

Llevat de *Poesia i veritat*, les obres més importants de Goethe es poden llegir en català, tot i que malauradament algunes de les quals no s'han tornat a reeditar.

Catalan Writing [Barcelona: ILC; PEN Català] 16-17 (novembre 2002)